

ОСНОВИ БЕЗПЕКИ ТА ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В ПЕРІОД ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ ТА ІНШИХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Матеріали для учнів

СИТУАЦІЇ:

Якщо ви знаходитесь у районі бойових дій або в іншій надзвичайній ситуації.

Якщо оголосили евакуацію.

Якщо почали стріляти у приміщенні.

Якщо почали стріляти на вулиці.

Якщо ви потрапили у полон або вас захопили терористи.

Якщо ви натрапили на небезпечну знахідку.

Ситуація 1.

Якщо ви знаходитесь у районі бойових дій або в іншій надзвичайній ситуації:

- по-перше, у разі початку бойових слід якомога швидше покинути зону бойових дій;
- по можливості заздалегідь створити запас питної води і продуктів;
- вкласти найцінніші речі, документи в зручну для перенесення упаковку і бути готовим до евакуації;
- об'єднатися з мешканцями будинку з метою взаємодопомоги;
- не наближатися до військової техніки, що рухається, оскільки її водії мають малий ближній огляд і можуть завдати травму;
- з настанням темряви включати світло, тільки якщо зашторені вікна;
- не зберігати зброю і боєприпаси;
- не поширювати і не підтримувати неперевірені чутки;
- не піднімати і не гратися з незнайомими предметами (іграшками, телефонами, планшетами, боєприпасами тощо);
- дотримуватися встановлених правил пересування у населеному пункті (наприклад, комендантська година);
- дбайливо витратити продукти і воду;
- на вікна та/або скляні двері необхідно приклеїти прозору ліпку стрічку, яка буде запобігати розлітання скла.

Ситуація 2.

Якщо оголосили евакуацію:

- швидко вийдіть з помешкання (не користуйтеся ліфтом);
- замкніть за собою двері;
- вимкніть усі електричні прилади та за можливості від'єднайте їх від мережі;
- якщо це екстрена евакуація – не беріть із собою домашніх улюбленців;
- ідіть туди, куди спрямовують представники влади (рятувальники, військові, поліція);
- виберіть безпечне місце подалі від будинків, інших споруд, вікон, вітрин;
- уважно стежте за всіма оголошеннями, які лунають з гучномовця або від представників влади;
- під час будь-яких пересувань необхідно виконувати вказівки представників влади;
- при евакуації необхідно мати запас теплих речей, медикаменти (особливо, якщо в родині є люди, що страждають на хронічні захворювання) та документи, що підтверджують особу.

Якщо триває евакуація, звичайним явищем буде натовп на вулиці, як наслідок – неконтрольовані дії інших людей, що можуть спричинити травму. Слід уникати натовпу, оскільки у натовпі можуть трапитися й інші небезпеки: сльозогінний або інший газ, ризик поранення вогнепальною зброєю, вибуховим предметом.

Правила поведінки у натовпі:

- зберігати спокій і не опиратися натовпу;

- при нагоді спробувати вибратися з натовпу до найближчого безпечно-го місця;
- що б не трапалося – необхідно втриматися на ногах;
- не тримати руки в кишенях, а коли щось випало із рук, краще не намагатися підняти цю річ;
- якщо потрібна допомога – не соромтесь, просіть оточуючих допомогти;
- якщо ви впали і не можете підвестися – згорніться «клубочком», закрийте голову;
- тримайтеся подалі від озброєних людей, людей у шоломах (амуніції).

Ситуація 3.

Якщо розпочалась стрілянина у приміщенні

- потрібно негайно лягти на підлогу обличчям униз і прикрити голову руками;
- оцінити ситуацію та знайти безпечніше місце, де нема вікон і дверей, що виходять на вулицю;
- обов'язково зателефонувати батькам або родичам, якщо є телефонний зв'язок. Повідомити інших знайомих дорослих, які можуть допомогти;
- залишатися лежати на підлозі доки не закінчиться стрілянина;
- не залишати безпечне місце, доки не приїдуть батьки або рятувальники;
- одразу після припинення стрілянини чи вибуху не визирати у вікна чи двері;
- якщо немає укриття або ви не може дійти до нього, не ризикуючи, то треба забратися під сходи, а краще – поповзом дістатися в центр будівлі або в таке місце, де між вами і напрямком, звідки чути стрілянину, є хоча б дві стіни;
- не залишати укриття після обстрілу протягом 30 хвилин, оскільки він може початися знову.

Ситуація 4.

Якщо розпочалась стрілянина на вулиці

- треба негайно лягти на землю, закрити голову руками;
- намагатися знайти більш безпечне місце неподалік (канаву, поглиблення в землі, дерево, бетонну стіну, льох, підвал будинку, підземний перехід, підземний паркінг тощо). Примітка: чим нижче ви знаходитесь, тим більше шансів уникнути поранення від осколків. Якщо ви змушені сховатися за автомобілем – слід обрати сторону двигуна, але це не гарантує 100% захисту;
- вибираючи укриття, слід також брати до уваги, що захист потрібен не тільки з боку пострілу, але й з інших боків (рикошет);
- не визирайте та не підіймайте голову під час стрілянини;
- залишайте укриття тільки після того, як стрілянина остаточно закінчилася;
- закрийте вуха і тримайте рот відкритим, щоб зменшити вплив вибухової хвилі;
- дихайте короткими вдихами та видихами. Примітка: вибухова хвиля рухається з надзвуковою швидкістю і сильно впливає на заповнені повітрям органи, такі як легені, нирки, кишківник. При надзвичайних си-

туаціях людина, як правило, робить глибокий вдих і затримує дихання. В результаті вибуху це часто призводить до смертельного результату, оскільки легені стають як куля, яка розривається під тиском вибухової хвилі;

- не залишайте укриття після обстрілу протягом 30 хвилин, оскільки він може початися знову;
- під час перестрілки до укриття слід пробиратися поповзом (це зменшить небезпеку викликати вогонь на себе). Особливо небезпечно бігти, оскільки ті, хто стріляють, можуть сприйняти особу, що біжить, за противника;
- почувши стрілянину, у жодному разі не підходьте до вікон, щоб спостерігати за веденням бойових дій, знімати їх на фото- чи відеоапаратуру; не бігайте і не стійте під обстрілом;

Пам'ятайте: якщо вас не видно (наприклад, у кущах), це ще не означає, що ви укриті від вогню!

Ситуація 5.

Якщо ви потрапили у полон або вас захопили терористи.

- важливо не лякатися. Краще усвідомити, що це вже сталося, і дочекатися звільнення;
- дотримуйтесь основних принципів поведінки – мовчати, розслабитися, зберігати сили, не привертати уваги (не кричати, не підвищувати голос, не наполягати);
- якщо вам потрібна будь-яка медична допомога, скажіть про це терористам;
- займіть місце подалі від вікон і дверей, від терористів;
- безвідмовно та уважно слухайте і виконуйте вказівки терористів;
- не ховайте очей, але й уникайте довгих прямих поглядів у вічі;
- не суперечте терористам;
- виглядайте байдужими, не демонструйте ненависть чи зневагу;
- не робіть нічого зненацька й раптово;
- займіться розумовою діяльністю для підтримання стабільного психологічного стану та душевного спокою (спробуйте спроектувати дім своєї мрії, згадати тексти улюблених пісень, сконцентруйте свої думки над майбутнім, чим ви будете займатись, коли опинитесь на волі).
- підтримуйте свою фізичну форму (робіть зарядку, базові фізичні вправи, які ви пам'ятаєте з уроків фізкультури);
- озирніться навколо – можливо, поряд є хтось, кому потрібна допомога;
- якщо стало дуже страшно – згадайте близьких людей, уявіть, як ви зустрінетесь, коли вас звільнять;
- не відмовляйтеся від їжі та води, навіть якщо вони видаються несмачними. Вам треба зберігати й накопичувати сили;
- приймайте усі блага, які вам пропонують терористи (книжки, журнали, блокноти, радіо);
- якщо правоохоронці почнуть штурм, щоб визволити заручників, намагайтеся опинитися подалі від терористів (саме в них стрілятимуть). Ляжте на підлогу, закрийте голову. Не чіпайте зброї – вас можуть сплутати з терористом.

Ситуація 6.**Якщо ви натрапили на небезпечну знахідку:**

- довіряйте знакам мінної небезпеки;
- уникайте небезпечних місць;
- ніколи не чіпайте незнайомі предмети;
- користуйтеся тільки перевіреними шляхами;
- тримайтеся подалі від зарослих територій, військових баз та інших місць, де відбувалися бойові дії;
- якщо побачили незнайомий/схожий на вибухонебезпечний предмет – одразу покличте дорослих і запропонуйте їм зателефонувати за номером 101 або 102!

Щодо небезпечних знахідок – категорично заборонено:

- торкатися знайденого предмета, пересувати його або робити з ним будь-які інші дії, спроби розібрати або знешкодити його;
- здійснювати будь-які дії біля знайденого предмета, особливо ті, які можуть викликати навіть незначне коливання ґрунту;
- палити, користуватися запальничками, а також іншими джерелами відкритого вогню і предметами, які можуть його утворювати;
- користуватися радіоелектронними пристроями (мобільними телефонами, пультами дистанційного керування, сигналізацією автомобілів тощо);
- заливати предмет рідинами, засипати ґрунтом, намагатися чимось накрити або здійснювати інші дії на нього: звукові, світлові, теплові, механічні та ін.;
- допускати скупчення людей безпосередньо поряд зі знайденим предметом.

При знаходженні підозрілого предмету обов'язково зателефонуйте в правоохоронні органи і спеціальні служби за телефонами 101 чи 102 та попередьте навколишніх про небезпеку.

Правила поведінки, якщо ви опинилися на небезпечній території або побачили вибухонебезпечний предмет:

- зупиніться;
- не чіпайте;
- озирніться навколо, чи немає поряд ще інших предметів;
- не панікуйте;
- виходьте у тому ж напрямку, звідки прийшли;
- одразу повідомте дорослих про знахідку.

Правила поведінки, якщо ви побачили міну, або вважаєте, що опинилися на мінному полі:

- СТОП! Негайно зупиніться – не ворухіть ногами;
- стійте на місці. Примітка: категорично забороняється виходити по своїм слідам;
- кличте на допомогу, а якщо є з собою телефон – телефонуйте дорослим;
- чекайте на допомогу.